

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tobi, ki si nas kmote ljubiti!

Kmečki stan, spročen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 16.

V Ptuj v nedeljo dne 31. maja 1914.

XV. letnik.

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani priloge; vsled tega obsega skupaj 12 strani.

Binkošti.

„Püncten das liebliche Fest der Freude . . .“

Res, praznik veselja so binkoštni dnevi. Kajti v njih je spomlad zmagala nad jekleno zimo in prihaja v svežem cvetju od plavega sinjega neba . . . Nekaj lepega je ta pomladanski čut! Celot srca segreje, katera so v strogi zimi pozabila na vse lepote veselja in v pravem smislu besede pobožnega mišljenja . . . Tako kakor svoj čas aposteljem se nam godi: pokazala so se plamena nad glavo vsacega apostelja in odvezali so se jim jeziki . . . Spomlad, božanska spomlad jim je pokazala pot v širni svet, jim je odkrila nebeško voljo in jih zdrnila k zopetnemu navdušenemu delovanju za sveto svojo stvar!

Tako binkoštni prazniki pomenijo zmago duha nad vsemi težavami življenja, nad vso bojaznijo in žalostjo. Um in čustvo se dvigata na solčnatih krilih spomladi navzgor v nepoznane višini k nedoseženim cilji. In vsa božanska moč večne volje se dokumentira v tem binkoštnem veselju, ki ga je označil nemški pesnik z nežnimi besedami: „Püncten, das liebliche Fest der Freude . . .“

Ali ste že opazovali nedolžno deco pri sv. birmi? Kako dolgo se pripravljata na ta praznik, ki postavi konečni kamen prvi mladosti. In kako pobožno poklekne to nežno človeško bitje pred oltarjem naivne vere, da se mu um odveže, da razsveti božanstvo njegov duh . . . Tako pa je i z odraslim ljudstvom! Vsaka spomlad in vsaki binkoštni prazniki mu kažejo nova pota. Dvigaj se, — mu kličejo, — dvigaj se nad vsakdanjim močvirjem tužnega življenja, dvigaj se navzgor v plave višave solnca, — dvigaj se, ti vboaga človeška duša nad oblaki, nad sovraštvom in žalostjo, dvigaj se, kajti spomlad nam je prinesla Binkošti in ves svet je v cvetju!

Politični pregled.

Cesarjevo zdravje. Berolinska „Nationalzeitung“, eden najpomembnejših nemških listov piše o ozdravljenju našega vladarja tako-le: „Ozdravljenje cesarja in kralja Franca Jožefa I. je odpravilo vznemirjenje, ki ga je čutila vsa Evropa vsled bolezni vladarja Donavske monarhije. S habsburškimi narodi želi Nemčija v prvi vrsti zvestemu prijatelju in zavezniku srečo in se združi z njimi v nadi, da bode Franc Jožef nanovo v sveži moči in zdravju svojo visoko službo izvrševal.“

Albanski vihar.

V Albaniji so se vsili zopet jako nevarni dogodki. Essad-paša je bil aretiran in iz dežele izgnan. Ali vsled tega je nastala velika albanska vstaja, ki se je obračala proti novemu vladarju Viljemu. Albanske orožnike, ki se jih je proti vstašem poslalo, so ti vse vjeli. V Durazu nastala je panika. Knez je s svojo družino pobegnil na italijanski parnik „Misurta“. Pozneje se je zopet izkrcal. Zahteve vstašev pa je moral večinoma sprejeti. V njegovo varstvo se je 600 avstrijskih in laških mornarjev na suho poslalo. Ali položaj postaja še vedno bolj nevaren in ni izključeno, da ne bi nastale zopet kuže, ki bi bile usodopolne tudi za vso ostalo Evropo, zlasti pa za našo Avstrijo, ki je glede Albanije v prvi vrsti prizadeta. Mir je torej še vedno v nevarnosti!

IX. avstrijski vinarski kongres. Na prizadevanje odbora IX. vinorejskega kongresa se vrši v Gorici v dobi od 5. do 13. septembra 1914 razstava vinarskih in kletarskih strojev ter tozadevnega orodja; istočasno se priredi tudi razstava grozja in sekundarnih trtnih pridelkov. Generalno vodstvo je poverjeno posebnemu odseku, ki se ustanovi v ta namen. Razstava bo obsegala sledeče oddelke: Prvi oddelek: Vinarski stroji in vinarsko orodje. 1. Orodje in stroji za obdelovanje vinogradov. 2. Orodje za kopanje novih vinogradov. 3. Orodje za cepljenje in drugačno obdelovanje trt. 4. Orodje in stroji za uničevanje in zatiranje trtnih škodljivcev. 5. Priprave in sredstva za ohranitev kolov in drugega lesa pri trtnih nasadih. 6. Pomožna sredstva proti mrčesu in gobam, priprave proti zmrzovanju. 7. Umetna gnojila. 8. Orodje in stroji, ki se rabijo pri trgatvi. — Drugi oddelek: Kletarski stroji in kletarsko orodje. 1. Posode in priprave za vrenje in hranitev vina. 2. Orodje in stroji za obdelovanje vina. 3. Zakonito dopuščena sredstva za racionalno ravnanje z vinom. 4. Orodje in pomožna sredstva za ravnanje z buteljnim vinom. 5. Priprave in pomožna sredstva za izdelovanje penečih se vin. 6. Priprave za točenje vina. — Tretji oddelek: Grozdje za stiskanje in namizno grozdje. 1. Grozdje za stiskanje. 2. Namizno grozdje. 3. Embalaža za prevažanje namiznega grozja in za trgovino z njim. 4. Stroji in priprave za ohranitev namiznega grozja. — Četrty oddelek: Sekundarno izkoriščanje trte. 1. Stroji in orodje za izkoriščanje tropin. 2. Stroji in priprave za kuhanje žganja in za iskoriščanje vinskega alkohola in drozge. 3. Vzorci konjaka in drugega žganja, pripravljenega iz vina ali iz ostankov pri napravljanju vina (prodaja in pokuševanje teh pridelkov pa je prepovedano). 4. Koncen-

trirani in sterilizirani mošti. 5. Stroji in priprave za izdelovanje koncentriranih in steriliziranih moštov. 6. Drugi sekundarni trtni pridelki: vzorci vinskega kisa, vinskega sreža itd. — Peti oddelek: Znanstveni spisi. Učna literatura. Književnost. 1. Orodje in priprave za znanstvene preiskave. 2. Vzorci, načrti in risbe. 3. Spisi o vinoreji, o kletarstvu in o izkoriščanju sekundarnih trtnih pridelkov. 4. Pravila, opravilniki in bilance vinarskih zadrug in društev in organizacij za proizvajanje in prodajanje sekundarnih trtnih pridelkov. — Vzorci prošnje za pripustitev k udeležbi se dobijo pri pripravljalnem razstavnem odboru (Gorica, deželni dvorec). — Razstavljalci plačajo primerno pristojbino za prostor; pri tem so izvzeti le znanstveni zavodi. — Predmete, razstavljene in razdeljene v zgoraj navedene oddelke, presodi in obdari posebno jurija. — Sestava jurije in razdelitve daril se objavi pozneje. — Pripravljalni odbor sestavi seznam razstavljenih predmetov; v njem se navedejo imena le onih razstavjalcev, ki se pravčasno priglasijo. — Razstavljalci, ki želijo objaviti v seznamu svoje trgovske oglase, naj to naznanijo istočasno s prošnjo za pripustitev k udeležbi. — Pristojbine za oglase se objavijo v razstavnem opravilniku. — Razstavni odbor bo skušal doseči posebne olajšave za prevažanje predmetov, ki so namenjeni za razstavo.

Kako dobro živi avstrijsko ljudstvo. „Österreichischer Volkswirt“, zelo resen gospodarski list, konstatira, da vedno bolj pada udobnost življenja avstrijskega ljudstva. Konsum najvažnejših življenjskih potrebščin — moke, mesa in sladkorja — je v Avstriji silno nizek. Na Francoskem porabi vsak prebivalec 295 hl moke; pri nas le 167 hl na leto. Konsum mesa je najvišji na Angleškem in znaša 47.59 kg za vsakega prebivalca na leto. Avstrija je v tem oziru na sedmem mestu evropskih držav in znaša pri nas letni konsum mesa za prebivalca le 13.96 kg. Konsum sladkorja je tudi na Angleškem največji, 39.4 kg na osebo vsako leto. Avstrija je na devetem mestu in znaša letni konsum sladkorja za prebivalca 11.8 kg. — Če bomo imeli še dolgo tako previdne državnike kakor zadnja leta, bo moral pasti konsum še močnejše, ker bo ves denar pogotnil moloh.

Koliko železa dajo avstrijski rudniki. Vseh rudniških podjetij za železo je bilo v letu 1912 le 24 res odprtih in imela so 6223 delavcev. Skupno se je izkazalo 29,000,000 kvintalov železne grude. Za topenje železa obstoji sicer 26 podjetij, a stoji jih ravno polovico in 5921 delavcev. Natopilo se je v teh plavžih 17,000,000 kvintalov surovega železa, ki je vredno kron 143,000,000. Za topenje rude se je porabilo pa 18,000,000 kvintalov koksa in 50,000,000 kvintalov premoga v skupni vrednosti 29,000,000 K.

Vse obolelosti
sopilnih organov

oslovski kašelj, navadni kašelj, prehlajenje, influenza in

Dobi se a K. 4. v vseh lekarnah.

pljučne bolezn

na duha zdravijo številni
zdravniki in profesorji vedno z

SIROLIN "ROCHE"